

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 299

van **ADELINE BLANCQUAERT**

datum: 10 januari 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Vrouwelijke genitale verminking - Preventie en melding

Vrouwelijke genitale verminking (VGV) is aan een opmars bezig in ons land. Uit prevalentieonderzoek van GAMS blijkt dat op basis van cijfers van 2020 wordt ingeschat dat 23.395 meisjes en vrouwen in ons land waarschijnlijk al besneden zijn. Daarnaast zouden 12.064 meisjes en vrouwen momenteel nog intact zijn maar het risico lopen om besneden te worden.

Vlaanderen is bevoegd voor de preventie van vrouwelijke genitale verminking. In dit kader kent de Vlaamse Regering een structurele financiering toe aan GAMS voor expertiseontwikkeling op vlak van vrouwelijke genitale verminking en eerdergerelateerd geweld. GAMS België werd in 1996 opgericht als groep voor de afschaffing van vrouwelijke genitale verminking. Hun specifieke doelstellingen omvatten de volgende:

- Preventie van VGV bij meisjes en vrouwen in België.
- Beperken van de lichamelijke, psychologische en sociale gevolgen van VGV door het bieden van ondersteuning aan vrouwen en meisjes die de praktijk ondergingen en hun omgeving.
- Stimuleren van intersectoraal overleg en samenwerking, uitvoeren van lobbywerk op nationaal en internationaal niveau.
- Ondersteunen van projecten voor de afschaffing van VGV.

Preventie van dit fenomeen moet echter domeinoverschrijdend gebeuren. Binnen welzijn kunnen er bijvoorbeeld sensibiliseringscampagnes worden opgezet. Bovendien kunnen in de zorgsector hulpverleners en zorgverleners opgeleid worden hoe zij moeten omgaan met (slachtoffers van) vrouwelijke genitale verminking. Daarnaast worden scholen ook geconfronteerd met dit fenomeen. Een mogelijke actie kan erin bestaan om extra aandacht te besteden aan dit fenomeen via seksuele voorlichting. Er kan dus besloten worden dat er zowel via zorg, welzijn als via de onderwijssector initiatieven genomen kunnen worden ter preventie.

1. Welke ondersteuning krijgen scholen rond het omgaan met en detecteren van vrouwelijke genitale verminking?
2. In hoeverre heeft GAMS zelf een werking gericht op onderwijs? Werken ze in die hoedanigheid samen met de pedagogische begeleidingsdiensten om zodoende meer *awareness* te creëren bij scholen en onderwijzend personeel?
3. In hoeverre is er structurele samenwerking tussen GAMS en Sensoa om ook dit onderwerp aan bod te laten komen in het kader van seksuele voorlichting?

4. Indien centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) weet hebben van dergelijke praktijken of een vermoeden hebben, kunnen zij in hun draaischijffunctie ook effectief een beroep doen op GAMS? Is er zicht op hoe vaak er door CLB's melding gemaakt wordt van (een vermoeden van) vrouwelijke genitale verminking?
5. Indien vrouwelijke genitale verminking wordt vermoed door een leraar of directie, is er een draaiboek voor wat de directie of leerkracht dan moet doen in zo'n geval?
6. Welke initiatieven worden er binnen de onderwijssector nog genomen om vrouwelijke genitale verminking te voorkomen of, indien de verminking al is gebeurd, te melden?
7. Welke initiatieven worden er genomen om de samenwerking tussen onderwijs en welzijn rond deze problematiek te optimaliseren?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (299), Ben Weyts (251).

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 299 van 10 januari 2023

van **ADELINE BLANCQUAERT**

Vrouwelijke genitale verminking maakt deel uit van het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld onder coördinatie van de minister van Justitie en Handhaving.

Het werken aan het voorkomen van vrouwelijke genitale verminking (VGV) in scholen en Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB') is een onderdeel van het werken aan leerlingenbegeleiding, het tegengaan van grensoverschrijdend gedrag en het werken aan onderwijsdoelen over het bewaken, beschermen en behouden van een gezonde levensstijl, heel in het bijzonder het werken aan relationele en seksuele vorming.

Scholen zijn op basis van het decreet leerlingenbegeleiding verplicht om aandacht te hebben voor de noden van al hun leerlingen. Wanneer VGV wordt gemeld of bij signalen over VGV kunnen scholen contact opnemen met hun CLB. Scholen en leerlingen kunnen bij hun CLB ook terecht met hun vragen over VGV.

De CLB's werkten in 2014 samen met GAMS, INTACT en Centrum voor Mensenrechten aan een stappenplan voor de preventie en aanpak van VGV. Het stappenplan had onder meer als doel een beter inzicht te krijgen in de betrokken families en hen beter te begeleiden (met praktische tips over hoe het onderwerp kan aangekaart worden bij de ouder(s) en de meisjes), gericht te kunnen doorverwijzen voor die gevallen waarin VGV is uitgevoerd en samen te werken in een netwerk voor die gevallen waarin bijkomende ondersteuning wenselijk is. Dit stappenplan is nog altijd bruikbaar. CLB's hebben sindsdien het thema van VGV ook opgenomen in het leertraject van nieuwe CLB medewerkers.

Scholen en CLB's worden via KlasCement en de communicatiekanalen binnen het beleidsdomein onderwijs op regelmatige tijdstippen geïnformeerd en gesensibiliseerd van al het (nieuw of meer actueel) materiaal en de tools die er ter ondersteuning van het voorkomen en aanpakken van seksueel geweld bestaan.

GAMS en Sensoa werkten in het verleden samen om toe te laten dat in scholen tijdens de [relationele en seksuele vorming kan stilgestaan worden bij onderwerpen die voorkomen dat meisjes slachtoffer worden van seksueel geweld, inclusief VGV](#). Op KlasCement vinden scholen het [didactisch materiaal](#) dat uitsluitend rond VGV handelt.

GAMS zetelt, evenals Sensoa, in het Comité voor het toezicht van de burgermaatschappij op het Nationaal Actieplan ter bestrijding van Gendergerelateerd geweld;

Sensoa werkte in 2015 mee aan de ontwikkeling van de toolbox voor leerkrachten van het middelbaar onderwijs;

Voor Zanzu (www.zanzu.be), een initiatief van Sensoa, werkte GAMS mee aan het hoofdstuk rond VGV.

In het jaarplan 2023 van Sensoa staat samenwerking en netwerking met GAMS expliciet opgenomen. Onder andere in het kader van het project 'Opgroeien zonder vrouwelijke genitale verminking' werken beide organisaties samen.